

Siedlisko Natura 2000 6510: Niżowe i górskie antropogeniczne zbiorowiska użytków zielonych na żyznych, świeżych (niezbyt wilgotnych i niesuchych) glebach mineralnych bez śladów zabagnienia.

Siedlisko tworzą antropogeniczne, niżowe i górskie, wysokoproduktywne, bogate florystycznie łąki świeże, które są użytkowane kośnie.

Cechuje je udział takich traw, jak rajgras wyniosły (*Arrhenatherum elatius*), kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*), stokłosa miękka (*Bromus hordoraceus*) i w górach knietlica łąkowa (*Trisetum flavescens*). W runi znaczny udział mają wysokie byliny z rodziny baldaszkowatych (*Apiaceae*), wśród których są: marchew zwyczajna (*Daucus carota*), barszcz zwyczajny (*Heracleum sphondylium*), pasternak zwyczajny (*Pastinaca sativa*), biedrzynek wielki (*Pimpinella major*). Niższą warstwę tworzą rośliny dwuliścienne o barwnych kwiatach, takie jak: dzwonek rozpierzchły (*Campanula patula*), koniczyna łąkowa (*Trifolium pratense*), komonica pospolita (*Lotus corniculatus*), skalnica ziarenkowata (*Saxifraga granulata*), a w górach liczne gatunki przywrotników.

Siedliska te powstały w wyniku wycięcia lasów liściastych i zagospodarowania tych terenów jako łąki kośne. Koszone są zwykle dwa razy w roku oraz umiarkowanie nawożone. Najczęściej występują poza dolinami rzecznyymi. Nieraz spotyka się je w dolinach, ale wówczas porastają gleby odwadniane lub znajdują się poza zasięgiem wylewów rzeki. Płaty łąk świeżych wykształcają się zarówno na powierzchniach płaskich, jak i nachylonych, przy różnych ekspozycjach. Porastają żyzne, świeże gleby brunatne lub mady o odczynie zasadowym lub słabo kwaśnym. łąki świeże w dolinach rzek mogą porastać gleby organiczne. Poziom wody gruntowej waha się, ale nigdy nie dochodzi do samej powierzchni. Jedynie płaty leżące w dolinach rzecznych mogą być sporadycznie zalewane przez wody powodziowe. W Polsce, wśród niżowych i górskich łąk, wyróżnia się cztery zasadnicze podtypy siedliska różniące się od siebie składem florystycznym oraz rozmieszczeniem. Występują wśród nich dwa zbiorowiska górskie i dwa notowane na niżu i niższych położeniach górskich.

6510-1: łąka rajgrasowa (owsicowa) (*Arrhenatheretum elatioris*)

6510-2: łąka z wiechliną łąkową i kostrzewą czerwoną (Zbiorowisko *Poa pratensis*-*Festuca rubra*)

6510-3: Regłowa łąka mieczykowo-mietlicowa (*Gladiolo-Agrostietum capillaris*)

6510-4: Ciepłolubna łąka pienińska (*Anthyllidi-Trifolietum montani*)

Gdzie je można znaleźć?

Siedlisko 6510 jest szeroko rozpowszechnione niemal w całej Unii Europejskiej, od poziomu równinnego do podgórskiego. Jednak dobrze wykształcone przykłady z dużą ilością typowych gatunków są rzadkie.

Typowe gatunki:

- rajgras wyniosły (*Arrhenatherum elatius*)
- bodziszek łąkowy (*Geranium pratense*)
- szczaw rozpierzchły (*Rumex thyrsoiflorus*)
- dzwonek rozpierzchły (*Campanula patula*)
- pępawa dwuletnia (*Crepis biennis*)
- przytulia pospolita (*Galium mollugo*)
- świerzbica polna (*Knautia arvensis*)
- pasternak zwyczajny (*Pastinaca sativa*)
- kozibród łąkowy (*Tragopogon orientalis*)
- kozibród wschodni (*Tragopogon pratensis*)
- stokłosa miękka (*Bromus hordaceus*)
- kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*)
- rogownica pospolita (*Cerastium holosteoides*)
- kminek zwyczajny (*Carum carvi*)

- marchew zwyczajna (*Daucus carota*)

- krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*)

Typowe gatunki zwierząt:

- modraszek semiargus (*Cyaniris semiargus*)
- modraszek telejus (*Phengaris teleius*)
- derkacz (*Crex crex*)

- pokląska (*Saxicola rubetra*)

Zarządzanie i zagrożenia

W celu utrzymania dobrego stanu siedliska 6510 konieczne jest koszenie raz w roku lub częściej (może się zdarzyć, że nawet trzy razy w roku), jednakże sposób i częstotliwość koszenia winny być każdorazowo dostosowywane do konkretnego płatu siedliska biorąc pod uwagę jego charakter i wymagania. Dla zamieszkujących łąki zwierząt ważne jest, aby nie kosić wszystkiego naraz, lecz za każdym razem pozostawiać co najmniej 15% nieskoszonych powierzchni. Biomasa musi być zebrana i wywieziona poza obszar płatu siedliska. Czasami na płatach siedliska prowadzony jest ekstensywny wypas, co powoduje konieczność określenia harmonogramu koszenia i wypasu, np. koszenie pod koniec czerwca, a następnie wypas jesienią.

Wiele z użytków zielonych będących pierwotnie płatami siedliska 6510 było bardzo silnie nawożonych, co doprowadziło do zubożenia gatunkowego. W Europie zachodniej w ostatnich latach łąki te są również częściej zaorywane i ponownie obsiewane wysokoplennymi gatunkami traw. Zamiast pierwszego koszenia pod koniec czerwca lub w lipcu, łąki te mogą być koszone przez rolników już w kwietniu, co jest niekorzystne dla zwierząt i produkcji nasion. łąki będące siedliskiem są również wrażliwe na zalewanie wodą bogatą w składniki odżywcze co prowadzi do zubożenia składu gatunkowego. Przy zaniechaniu działań gospodarczych prowadzonych z uwzględnieniem potrzeb ochrony płatów siedliska, łąki najpierw zostają zdominowane przez wysokie zioła a później przez roślinność drzewiastą i w konsekwencji mogą stać się lasem.

Niniejszy tekst powstał dzięki wsparciu finansowemu z programu LIFE Unii Europejskiej w ramach projektu [LIFE Green Valley](#).

